

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v. de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
Zeeuwse strategie waterveiligheid en
zeespiegelstijging

Zaaknummer
772433

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 22 oktober 2025

Geachte voorzitter,

Het klimaat verandert, de zeespiegel stijgt. De urgentie van klimaatverandering vraagt om robuuste en toekomstbestendige keuzes in het ruimtelijk domein. In Zeeland staan we voor de opgave om waterveiligheid, landbouw, natuurontwikkeling en leefbaarheid in balans te brengen. In het collegeprogramma is eerder aangegeven dat we in Zeeland niet gaan ontpolderen. Dat is en blijft het standpunt van het college. Op 19 september zijn door Provinciale Staten twee moties aangenomen omtrent de wisselpolder. Wij nemen daar goede notie van. Daarom willen we samen met Provinciale Staten vormgeven aan een Zeeuwse strategie voor waterveiligheid en zeespiegelstijging.

Visie en uitgangspunten

We willen de lange termijn waterveiligheid van Zeeland veilig stellen. Wij zetten in op een veerkrachtige delta waarin economie, landbouw, waterveiligheid en natuur hand in hand gaan. We willen samen met onze partners een gereedschapskist ontwikkelen met nieuwe integrale waterveiligheidsconcepten.

De huidige manieren van kustversterking zijn toereikend tot 2050-2070, maar daarna is het de vraag in hoeverre ze nog uitvoerbaar, betaalbaar of inpasbaar zijn. Daarom zijn nieuwe vormen van kustverdediging nodig. In het kennisprogramma zeespiegelstijging wordt een aantal oplossingsrichtingen gepresenteerd over hoe we hier Nederland mee kunnen omgaan. Building with Nature is een voorbeeld van een mogelijke strategie die binnen het bredere kader van klimaatadaptatie dient te worden onderzocht als kansrijk. Building with Nature kan bijdragen aan versterking van de waterkeringen, herstel van ecologische waarden en daarmee de randvoorwaarden creëren voor een vitale economie.

Het ontwikkelen van nieuwe vormen van kustverdediging vraagt tijd. Tijd om na te denken, te experimenteren en keuzes te maken, zodat we rond 2070 klaarstaan met bewezen alternatieven. Als we dit voor elkaar willen krijgen moeten we nu beginnen.

We weten ook wat we niet willen. Het Rijk werkt aan de concretisering van de natuurherstelopgave en we willen daarbij voorkomen dat dit vanuit Rijkszijde leidt tot nieuwe ontpolderingsbesluiten zoals bij de Hedwigepolder. Om die reden willen we als provincie de regie pakken en deze natuuropgave koppelen aan andere belangen zoals landbouw, waterveiligheid, recreatie en leefbaarheid.

Onze voorouders bouwden dijken en polders om Zeeland veilig en vruchtbaar te maken. Deze traditie willen we voortzetten door opnieuw aan de slag te gaan met een groei van de delta. Zeeland weerbaar te maken tegen zeespiegelstijging en tegelijk Zeeland te laten groeien door land te winnen op de zee.

Met natuurlijke processen een eeuwenoude traditie voort te zetten, maar met inzet van nieuwe technieken die ons ook in de 21ste en 22ste eeuw zullen beschermen. Door deze meervoudige waarde creatie maken we werk-met-werk en ruimte-met-ruimte. Zo kunnen we zorgen voor uitbreiding van estuariene natuur en uitbreiding van landoppervlak zowel kwalitatief als kwantitatief.

Zeeuwse strategie waterveiligheid en zeespiegelstijging

Wij willen in Zeeland een eigen Zeeuwse strategie vaststellen hoe om te gaan met waterveiligheid en zeespiegelstijging. Wij verwachten u voor de zomer van 2026 een eerste voorstel te kunnen doen. Dit zal een voorstel op hoofdlijnen zijn en een nader uit te werken kaart van Zeeland met concrete voorstellen voor projecten, experimenten, onderzoeken en vervolgstappen. Voorstellen die vervolgens tevens hun beslag kunnen krijgen via lopende trajecten als Zeeland 2050, de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland en/of andere provinciale beleidsdocumenten en programma's. Voorafgaand aan bovengenoemde stappen voeren wij graag met uw Staten het gesprek over hoe in de aanloop hier naar toe betrokken wilt zijn. Wij stellen voor een informatiesessie te organiseren en vervolgens een bespreking in de commissievergadering, gericht op het beoogde proces, rolverdeling en de uitdagingen die op ons afkomen.

Nationale Deltaprogramma

In 2027 zal het nieuwe Deltaprogramma worden vastgesteld door het kabinet. Het kabinet zal het nieuwe Deltaprogramma baseren op het advies van de Deltacommissaris. In de komende kwartalen wordt in de Zuidwestelijke Delta de voorkeursstrategie (VKS) vastgesteld die ten grondslag zal liggen aan dit advies. Wij vinden het daarbij van belang dat binnen het Deltaprogramma voldoende ruimte wordt geboden om te kunnen blijven bouwen aan een Zeeuwse strategie voor waterveiligheid en zeespiegelstijging.

De huidige VKS dateert uit 2014 en is destijds door Provinciale Staten vastgesteld. In 2020 heeft een eerste herijking van deze strategie plaatsgevonden. De Zuidwestelijke Delta werkt nu aan de herijking 2026. De conceptteksten worden in december 2025 afgerond. We leggen graag de conceptteksten voor aan Provinciale Staten. Omdat de voorkeursstrategie van de Zuidwestelijke Delta wordt vastgesteld in een bestuurlijk overleg waarin naast Zeeland tevens de provincies Zuid-Holland, Brabant en Rijkspartijen deelnemer zijn, ligt een wensen- en bedenkingenprocedure het meest voor de hand.

Dijkversterking Zak van Zuid-Beveland

Op dit moment werkt het waterschap Scheldestromen aan de dijkversterking van de Zak van Zuid-Beveland. De provincie heeft een wettelijke rol bij de uitvoering van lopende dijkversterkingstrajecten van het waterschap, als coördinerend bestuursorgaan voor uitvoeringsbesluiten, bevoegd gezag in het kader van de m.e.r.-procedure en als bestuursorgaan dat het uiteindelijke goedkeuringsbesluit moet nemen. Vanuit die rol constateren wij dat er nog te vaak sectoraal wordt gedacht bij de uitvoering van opgaven. Vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma lijkt vooral oog te zijn voor de korte termijn waterveiligheid tot 2050 en wordt ingezet op een sober en doelmatige uitvoering. Het borgen van de lange termijn waterveiligheid in combinatie met de natuurherstelopgave vraagt juist om nieuwe innovatieve integrale oplossingen die niet inpasbaar lijken binnen deze kaders.

Onze Rijkspartners hebben hierop gewezen en de wens geuit om in het kader van het lopende dijkversterkingstraject Zak van Zuid-Beveland te experimenteren met alternatieve vormen van kustverdediging ter voorbereiding op een lange termijn waterveiligheidsstrategie die tevens bijdragen aan de natuurherstelopgave. Concreet is de wens een opslibpolder voor de concrete locatie (Hoedekenskerkepolder) als alternatief te onderzoeken.

De provincie wil een dergelijke verkenning niet eenzijdig neerleggen bij het waterschap. Een dergelijke verkenning vraagt aanvullend onderzoek en dat vergt tijd. Binnen de gestelde kaders van het HWBP ervaart het waterschap daartoe onvoldoende ruimte. Daarom hebben we de vraag om tot een verkenning te komen neergelegd bij Rijkspartijen. Zodoende kan aan de geuite wens invulling worden gegeven, zonder dat wij daarbij vooruitlopen op besluitvorming over de daadwerkelijke uitvoering van een eventuele pilot.

Voor de volledige afweging die hieraan ten grondslag ligt verwijzen wij u naar het advies wat wij hierover hebben uitgebracht aan het waterschap Scheldestromen (zie bijlage).

Samenvattend

We starten met de ontwikkeling van een Zeeuwse strategie voor waterveiligheid en zeespiegelstijging. Samen met onze partners in de Zuidwestelijke Delta maken we daarbij een kaart van Zeeland, waarin nieuwe concepten voor waterveiligheid worden uitgewerkt. Dit leggen we aan u voor.

We leveren onze input voor de herijking van de voorkeursstrategie voor de Zuidwestelijke Delta en leggen dit aan u voor. Dit vormt de basis voor het Nationale Deltaprogramma en in het verlengde daarvan de Deltabeslissingen.

Zo bouwen we aan een klimaatbestendige delta waarin veiligheid, landbouw, natuur en economie in samenhang worden ontwikkeld.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlage:

- 1. Brief aan waterschap Scheldestromen**
- 2. Advies Commissie mer 1 oktober 2025**

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.